

Página principal > Legislación y jurisprudencia > Legislación nacional

Vnitrostátní právní předpisy

Eslovaquia

Tento oddíl obsahuje informace týkající se právního systému na Slovensku.

Informace o slovenském právním řádu jsou uvedeny na internetových stránkách [Evropská justiční síť: právní řád v občanskoprávních věcech](#).

Prameny práva

Druhy právních nástrojů – popis

Pojem „prameny práva“ se používá ve třech různých významech:

prameny práva v materiálním smyslu – materiální prameny práva

prameny práva v epistemologickém smyslu – zdroje poznatků o právu

prameny práva ve formálním smyslu – formální prameny práva

Podle toho, jakým způsobem právní normy vznikly a v jaké závazné formě jsou vyjádřeny, lze z tradičního pohledu rozlišovat následující druhy pramenů práva:

právní obyčej,

precedent (soudcovské právo),

normativní právní akty,

normativní smlouvy,

obecné právní zásady,

zdravý rozum,

soudobé publikace, právnícká literatura a odborné komentáře,

mezinárodní smlouvy, pokud byly řádně začleněny do právního řádu Slovenské republiky.

Hierarchie právních norem

Hierarchie norem je jedním ze základních principů slovenského právního řádu. Její správné chápání v rámci legislativní praxe a při uplatňování má zásadní význam z hlediska legality. Hierarchií norem se však nerozumí pouze logická nadřazenost, nebo podřazenost norem. Hierarchie souvisí s celkovou otázkou **legitimní autority** a zahrnuje také kategorický imperativ, který stanoví, že právní předpis může přijmout pouze orgán k tomu zmocněný zákonem – v mezích tohoto zákona a své vlastní normotvorné pravomoci.

Právní předpisy se klasifikují podle tzv. „právní síly“. **Právní síla** se vztahuje na vlastnosti právních předpisů, podle nichž je jeden právní předpis podřízen druhému (tj. normě vyšší právní síly), nebo kdy je právní předpis odvozen od právního předpisu vyšší právní síly. Ze vztahu právních předpisů různé právní síly vyplývá, že právní předpis nižší právní síly nesmí odporovat právnímu předpisu vyšší právní síly a že právní předpis vyšší právní síly může zrušit právní předpis nižší právní síly.

Podle stupně právní síly lze právní předpisy hierarchicky uspořádat následujícím způsobem:

Primární právní předpisy (zákony)

ústavní zákony (vždy primární),

zákony (primární nebo odvozené od ústavních zákonů).

Sekundární právní předpisy (podzákonné předpisy)

nařízení vlády – vždy sekundární,

právní předpisy ústředních orgánů státní správy – vždy sekundární,

právní předpisy orgánů územní samosprávy (úřadů) – primární nebo sekundární,

právní předpisy výjimečně vydávané jinými orgány než orgány státní správy – vždy sekundární.

Přednost zákona v systému právních předpisů znamená, že všechny ostatní právní předpisy musí z tohoto zákona vyplývat, být s ním v souladu a neodporovat jeho znění. To v praxi znamená, že pokud právní předpis nižší právní síly odporuje právnímu předpisu vyšší právní síly, je nutno postupovat podle předpisu s vyšší právní silou.

Institucionální rámec

Instituce, které přijímají právní předpisy

Níže uvedené orgány mají pravomoc přijímat právní normy (zákonodárné orgány):

Národní rada Slovenské republiky – ústava, ústavní zákony, zákony, mezinárodní smlouvy s předností před zákonem, mezinárodní smlouvy se stejnou právní silou, jakou mají zákony,

vláda Slovenské republiky – nařízení vlády,

ministerstva a ostatní ústřední orgány státní správy – výnosy, vyhlášky a opatření,

obecní a městská zastupitelstva – obecně závazná nařízení,

obecní a městské orgány a orgány místní samosprávy – obecně závazná nařízení.

Proces přijímání právních předpisů

Fáze legislativního procesu:

předložení návrhu zákona – zákonodárná iniciativa,

projednání návrhu,

hlasování (rozhodování o návrhu),

podepsání schváleného návrhu,

vyhlášení (zveřejnění) normativního právního aktu.

Rozhodovací proces

Proces přijímání právních předpisů

Předložení návrhu zákona – zákonodárná iniciativa

Podle článku 87 odst. 1 zákona č. 460/1992 (Ústava Slovenské republiky) mohou návrhy zákonů podávat:

výbory Národní rady Slovenské republiky,
poslanci Národní rady Slovenské republiky,
vláda Slovenské republiky.

Návrhy zákonů jsou předkládány v paragrafovaném znění s důvodovou zprávou.

Projednání návrhu zákona

Podle jednacího řádu Národní rady Slovenské republiky (zákon č. 350/1996) procházejí návrhy zákonů trojím čtením:

První čtení tvoří obecná rozprava o podstatě neboli tzv. „filozofii“ navrhovaného zákona. Při tomto čtení nelze předkládat žádné pozměňovací nebo doplňující návrhy.

Ve druhém čtení je návrh zákona projednáván ve výboru nebo výborech Národní rady Slovenské republiky, jimž byl přidělen. Každý návrh zákona musí posoudit také ústavněprávní výbor, zejména k zajištění jeho **souladu s Ústavou Slovenské republiky**, ústavními zákony, mezinárodními smlouvami, jimiž je Slovenská republika vázána, zákony a právem Evropské unie. Poté je možno předkládat **pozměňovací a doplňující návrhy**, o nichž se po ukončení rozpravy ve výboru hlasuje. Proto je nutné sjednotit jednotlivá stanoviska k návrhu zákona před tím, než bude projednáván na schůzi Národní rady Slovenské republiky. Návrh zákona je odeslán Národní radě Slovenské republiky poté, co **koordinační výbor schválil zvláštním usnesením společnou zprávu výborů**. Tato zpráva je základem pro rozpravu v Národní radě Slovenské republiky a hlasování o návrhu zákona ve druhém čtení.

Třetí čtení je omezeno na ta ustanovení návrhu zákona, u nichž došlo ve druhém čtení ke schválení pozměňovacích nebo doplňujících návrhů. Ve třetím čtení mohou poslanci navrhnout pouze změny spočívající v opravách legislativně-technických chyb a jazykových chyb. Pozměňovací a doplňující návrhy směřující k odstranění jiných chyb musí podat alespoň 30 poslanců Národní rady Slovenské republiky. Jakmile jsou tyto návrhy projednány, hlasuje se o návrhu zákona jako celku.

Hlasování (rozhodnutí o návrhu zákona)

K přijetí zákona se vyžaduje souhlas **nadpoloviční většiny přítomných poslanců**.

Ústavu lze měnit a její jednotlivé články rušit pouze se souhlasem kvalifikované většiny, tj. tří pětín všech poslanců Národní rady Slovenské republiky (3/5 ze 150).

Národní rada Slovenské republiky je usnášeníschopná, je-li přítomna nadpoloviční většina poslanců.

Podepsání přijatého návrhu zákona

Přijatý návrh zákona podepisuje:

prezident Slovenské republiky,
předseda Národní rady Slovenské republiky,
předseda vlády Slovenské republiky.

V této fázi procesu se kontroluje obsah, procesní správnost a konečná podoba přijatého návrhu zákona. Svým podpisem nejvyšší ústavní činitelé země potvrzují znění zákona.

Prezident má právo tzv. „suspenzivního veta“ a je oprávněn odmítnout podepsat přijatý zákon z důvodu nedostatků v jeho obsahu. Následně musí přijatý zákon vrátit spolu se svými připomínkami Národní radě Slovenské republiky k novému projednání.

Vrácený zákon se projedná ve druhém a třetím čtení. Národní rada Slovenské republiky v této fázi může – ale nemusí – zohlednit připomínky prezidenta. Národní rada Slovenské republiky může přehlasovat „suspenzivní veto“ v novém hlasování a v takovém případě musí být zákon vyhlášen i bez podpisu prezidenta.

Vyhlášení (zveřejnění) normativního právního aktu

Vyhlášení je poslední fází legislativního procesu. Právní normy s celostátní územní působností jsou formálně vyhlašovány ve Sbírce zákonů (*Zbierka zákonov*) Slovenské republiky, jejíž vydávání spadá do působnosti Ministerstva spravedlnosti Slovenské republiky. Sbírka zákonů je státním publikačním nástrojem Slovenské republiky. Sbírka zákonů se vydává v elektronické a listinné podobě. Elektronická podoba a listinná podoba sbírky zákonů mají stejné právní účinky a shodný obsah. Elektronická podoba sbírky zákonů je dostupná bezplatně na portálu Slov-Lex.

Vstup v platnost / nabytí účinnosti

Právní předpisy vstupují v platnost vyhlášením ve sbírce zákonů.

Právní předpisy nabývají účinnosti patnáctým dnem po vyhlášení ve sbírce zákonů, není-li v nich stanoven pozdější den nabytí účinnosti.

Ostatní akty se stávají závaznými dnem vyhlášení ve sbírce zákonů.

Způsoby řešení sporů vznikajících mezi různými prameny práva

Normativní akt nižšího stupně právní síly nesmí odporovat normativnímu aktu vyššího stupně právní síly.

Normativní akt smí být zrušen nebo změněn pouze normativním aktem stejné či vyšší právní síly.

V případě rozpornosti v právních předpisech stejné právní síly řeší právní praxe takové rozpory dle zásady, že novější předpis ruší nebo mění starší předpis, a dle zásady, že speciální norma ruší nebo mění normu obecnou.

Ústavní soud Slovenské republiky kontroluje a rozhoduje o souladu:

zákonů s ústavou,

nařízení vlády, obecně závazných právních předpisů ministerstev a ostatních ústředních orgánů státní správy s ústavou, ústavními zákony a zákony,

obecně závazných nařízení orgánů územní samosprávy s ústavou a zákony,

obecně závazných právních předpisů místních orgánů státní správy s ústavou, zákony a jinými obecně závaznými právními předpisy,

obecně závazných právních předpisů s mezinárodními smlouvami vyhlášenými způsobem stanoveným pro vyhlášení zákonů.

Konstatuje-li ústavní soud svým rozhodnutím, že mezi právními předpisy je nesoulad, pozbývají tyto předpisy, jejich části nebo ustanovení účinnosti.

Neuveudou-li orgány, které tyto předpisy vydaly, dotyčné předpisy v zákonem stanovené lhůtě od vyhlášení rozhodnutí do souladu s příslušnými normami

vyšší právní síly, pozbývají tyto předpisy, jejich části nebo ustanovení platnosti.

Právní databáze

Databáze Slov-Lex Ministerstva spravedlnosti Slovenské republiky

Portál Ministerstva spravedlnosti Slovenské republiky „**Elektronická sbírka zákonů (Slov-Lex)**“ je založen na dvou vzájemně propojených informačních systémech:

eZbierka (eSbírka) – informační systém poskytující adresátům práva závazná konsolidovaná znění právních předpisů a jiných norem v elektronické podobě

eLegislativa (eLegislativa) – informační systém pro řízení procesů ve všech fázích legislativního postupu, který je vybaven pokročilými editačními nástroji pro zákonodárce

Přínosy pro cílové skupiny:

Základní právní zásadu, že všichni jsou obeznámeni s platnými a účinnými právními předpisy a jsou si vědomi svých práv a povinností, lze vzhledem k rostoucímu objemu a složitosti právních norem v praxi uplatňovat stále obtížněji. Projekt Slov-Lex přispěje k lepšímu naplňování této zásady zajištěním skutečného přístupu všech osob k platným právním předpisům:

občané – zejména část projektu týkající se eSbírky přinese prospěch v podobě formálně a obsahově lepšího a bezplatného přístupu k platným právním předpisům a zvýšení informovanosti o nových právních předpisech

právníci – získají nepřetržitý přístup k platným právním předpisům a možnost upozorňování na nové právní předpisy Slovenské republiky nebo Evropské unie, a to jak obecně, tak i konkrétně s ohledem na předpisy upravující oblasti, na něž se specializují

podnikatelé – rovněž získají bezplatný a nepřetržitý přístup k platným právním předpisům a možnost upozorňování na nové právní předpisy Slovenské republiky nebo Evropské unie, a to jak obecně, tak i konkrétně s ohledem na předpisy upravující oblasti, v nichž podnikají; lepší regulační prostředí vytvoří příznivější podmínky pro podnikání a sníží administrativní zátěž spojenou s podnikáním

orgány místní samosprávy – získají bezplatný a nepřetržitý přístup k pramenům platného práva a současně se sníží jejich administrativní zátěž

(administrativně náročná a nákladná povinnost umožnit v pracovních dnech nahlížení do Sbírky zákonů, která je spojena s odběrem Sbírky zákonů v listinné podobě a jejího archivování), a to nahrazením zatěžující povinnosti zajistit v pracovních dnech asistovaný přístup do Sbírky zákonů

orgány státní správy – projekt zajistí na straně jedné bezplatný a nepřetržitý přístup k pramenům platného práva a na straně druhé sníží administrativní zátěž, a tudíž i finanční náklady legislativního postupu, a umožní rovněž lepší plnění úkolů v oblasti zákonodárství a provádění právních předpisů Evropské unie

justiční orgány – získají nepřetržitý a rychlý přístup k právu platnému kterýkoli zvolený den v minulosti, a možnost odkazů ze soudních rozhodnutí na právní předpisy platné v daném čase, což umožní omezit přinejmenším částečně rutinní činnosti a zvýšit efektivitu práce soudců a soudních úředníků

zákonodárné orgány – budou moci využívat účinný nástroj tvorby právních předpisů a správy legislativního postupu, který je zbaví některých náročných administrativních úkonů a umožní jim soustředit se více na obsah projednávaných návrhů.

Související odkazy

[Právní a informační portál Slov-Lex](#)

Poslední aktualizace: 25/04/2022

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.